

THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG THAM VẤN HỌC ĐƯỜNG Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC

STATUS OF SCHOOL COUNSELING IN SECONDARY AND HIGH SCHOOLS

VŨ ĐÌNH BẢY^(*), ĐINH THỊ HỒNG VÂN, NGUYỄN NGỌC QUỲNH ANH^(**)

^(*)Trường Cán bộ quản lý giáo dục Thành phố Hồ Chí Minh, vdbay@iemh.edu.vn

^(**)Đại học Sư phạm Huế

THÔNG TIN	TÓM TẮT
<p>Ngày nhận: 13/12/2019 Ngày nhận lại: 17/12/2019 Duyệt đăng: 14/01/2020 Mã số: TCKH-S04T12-B25-2019 ISSN: 2354 – 0788</p> <p>Từ khóa: <i>học sinh trung học, sức khỏe tâm thần, tham vấn học đường.</i></p> <p>Key words: <i>secondary and high school students, mental health, school counseling.</i></p>	<p><i>Nghiên cứu nhằm làm rõ thực trạng hoạt động tham vấn học đường ở các trường trung học. Mẫu nghiên cứu là 1938 học sinh và 188 giáo viên ở các trường trung học cơ sở và trung học phổ thông đến từ tỉnh Thành phố Hồ Chí Minh, Quảng Trị và Phú Thọ. Kết quả nghiên cứu cho thấy các nhà trường đã bắt đầu quan tâm đến việc triển khai công tác tham vấn học đường, tuy nhiên, các nội dung và hình thức tham vấn học đường còn chưa thật sự đa dạng và với mức độ còn hạn chế. Đội ngũ thực hiện công tác tham vấn học đường chủ yếu là giáo viên kiêm nhiệm. Phần lớn các trường chưa có văn phòng chuyên dụng cho tham vấn. Kinh phí hỗ trợ cho cán bộ kiêm nhiệm cũng như kinh phí triển khai các hoạt động còn nhiều hạn chế. Để nâng cao hiệu quả tham vấn học đường, các nhà trường cần có những giải pháp nâng cao chất lượng đội ngũ và cải thiện cơ sở vật chất cũng như tăng nguồn kinh phí cho hoạt động này.</i></p> <p>ABSTRACT <i>This study aims to clarify the status of school counseling in secondary and high schools. Research sample were 1.938 students and 188 teachers in secondary and high schools in Ho Chi Minh City, Quang Tri and Phu Tho provinces. Research results showed that schools have begun to pay attention in implementating school counselling, however, the contents and forms of this activity is not diverse and its level is quite limited. School counselors are mostly teachers who hold more tasks. Most schools have not had specialized rooms for counseling. Expenditure for paying counselors and for conducting counselling activities are very leimited. To improve the effectiveness of school counselling, schools need to have solutioesn for developing the quality of counselors, improve facilities and increase expenditure for this activity.</i></p>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trái với suy nghĩ chung “Tuổi trẻ là giai đoạn đẹp nhất của đời người”, “trẻ em ngày nay đã và đang trở thành nạn nhân ngoài ý muốn, bất đắc dĩ của các căng thẳng tràn ngập - căng thẳng khởi nguồn từ những thay đổi đến chóng mặt, gây hoang mang và cả những kỳ vọng ngày càng tăng” (Elkin, 1992, tr.2). Có thể nói, sự phát triển mạnh mẽ của xã hội hiện đại đã đem đến cho con người những cơ hội mới để phát triển và hoàn thiện bản thân, song sự biến đổi sâu sắc của xã hội, đặc biệt những biến đổi trong các mối quan hệ xã hội đã khiến học sinh trung học (học sinh trung học cơ sở và trung học phổ thông) – lứa tuổi có nhiều biến đổi mạnh mẽ về tâm sinh lý - đang đối mặt với nhiều thách thức, khó khăn lớn. Những bất đồng, xung đột trong quan hệ bạn bè, những khủng hoảng trong quan hệ với người lớn, những áp lực lớn trong học tập... đã khiến không ít học sinh trung học rơi vào những bế tắc tâm lý, thậm chí ở trong tình trạng lo âu, trầm cảm. Kết quả của cuộc điều tra ở quy mô quốc gia về trẻ vị thành niên và thanh niên (tuổi từ 14 đến 25) lần thứ hai do Tổng cục Dân số - Kế hoạch hóa gia đình và Tổng cục Thống kê tiến hành năm 2008 với hơn 10.000 mẫu khảo sát ở 63 tỉnh thành ở Việt Nam cho thấy: 73,1% thanh thiếu niên từng có cảm giác buồn chán; 27,6% đã trải qua cảm giác rất buồn hoặc thấy mình là người không có ích và không muốn hoạt động như bình thường; 21,3% từng cảm thấy hoàn toàn thất vọng về tương lai; 4,1% đã nghĩ đến chuyện tự tử. Các rối loạn tâm thần nếu không được chữa trị, các rối loạn này sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển, học tập và tiềm năng sống lành mạnh và có ích cho xã hội. Trước tình trạng rối nhiễu sức khỏe tâm thần trong học sinh ngày càng gia tăng, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ra thông tư số 31/2017/TT/BGDĐT về hướng dẫn thực hiện công tác tư vấn tâm lý cho học sinh ở

trong trường phổ thông. Tuy nhiên, trong thực tiễn các trường trung học còn gặp nhiều lúng túng trong việc triển khai hoạt động này. Để có thể đề xuất được các giải pháp giúp các nhà trường thực hiện tốt công tác này, cần tiến hành khảo sát thực trạng hoạt động tham vấn học đường ở các trường trung học.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Nghiên cứu sử dụng phương pháp điều tra bằng bảng hỏi và phương pháp phỏng vấn làm phương pháp chính. Các phương án trả lời trong bảng hỏi đều được thiết kế theo thang đo như sau: Nhận thức về vai trò của hoạt động tham vấn học đường: 1) Không đồng ý; 2) Nghiêng về không đồng ý; 3) Nghiêng về đồng ý; 4) Đồng ý. Mức độ thực hiện nội dung và hình thức tham vấn học đường: 1: 0 lần; 2: 1-2 lần; 3: 3-4 lần; 4: ≥ 5 lần.

Khách thể tham gia trả lời bảng hỏi là 1938 học sinh và 188 giáo viên ở các trường trung học cơ sở và trung học phổ thông đến từ 3 tỉnh thành: Thành phố Hồ Chí Minh, Quảng Trị và Phú Thọ. Dữ liệu thu thập được từ phương pháp điều tra bằng bảng hỏi trên nhóm khách thể này được xử lý bằng phần mềm SPSS 22.0.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Nhận thức của giáo viên về vai trò của hoạt động tham vấn học đường

Tham vấn học đường là hoạt động mới mẻ ở trong các trường phổ thông. Việc nhận thức đúng đắn về vai trò của hoạt động này có ý nghĩa lớn, tạo động lực cho giáo viên và các cán bộ đảm trách thực hiện công tác này tốt. Dữ liệu ở Bảng 1 cho thấy nhìn chung các các giáo viên đều đánh giá cao vai trò của hoạt động tham vấn học đường. Các nhận định về vai trò hoạt động tham vấn học đường đều nhận được sự đồng ý cao; điểm trung bình của các nhận định nằm ở khoảng “nghiêng về đồng ý” và “đồng ý”.

Bảng 1. Nhận thức của giáo viên về vai trò của hoạt động tham vấn học đường

Vai trò	ĐTB	ĐLC
Giúp học sinh có thành tích học tập tốt	3,69	0,57
Giúp học sinh biết lựa chọn nghề nghiệp phù hợp	3,70	0,51
Giúp học sinh biết cách ứng phó với các khó khăn tâm lý	3,73	0,47
Giúp học sinh hiểu rõ về sức khỏe tâm lý của bản thân	3,69	0,48
Giúp học sinh biết cách chăm sóc sức khỏe tâm lý của bản thân	3,73	0,47
Tạo động lực cho học sinh tham gia vào các hoạt động của nhà trường	3,75	0,46
Góp phần ngăn chặn các tệ nạn xã hội	3,81	0,43
Phòng ngừa các vấn đề sức khỏe tinh thần cho học sinh	3,80	0,45
Là cầu nối giữa học sinh, giáo viên, bạn bè và gia đình	3,80	0,43
Tư vấn cho ban giám hiệu của nhà trường về định hướng các hoạt động giáo dục trong nhà trường	3,71	0,49

Ghi chú: ĐTB: Điểm trung bình ($1 \leq \text{ĐTB} \leq 4$), ĐLC: Độ lệch chuẩn

Hoạt động chủ yếu của công tác tham vấn học đường là thực hiện phòng ngừa như giáo dục kỹ năng sống, giá trị sống hoặc tổ chức các chuyên đề hỗ trợ cho học sinh. Những hoạt động này được thực hiện tốt sẽ “*Góp phần ngăn chặn các tệ nạn xã hội*”, “*Phòng ngừa các vấn đề sức khỏe tinh thần cho học sinh*”. Nhận thức được điều đó nên các giáo viên đánh giá cao các vai trò này.

Các giáo viên cũng nhận thức được hoạt động tham vấn học đường “*Là cầu nối giữa học sinh, giáo viên, bạn bè và gia đình*”. Để triển khai các hoạt động tham vấn học đường hiệu quả, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa các bên liên quan, đặc biệt là sự nối kết giữa nhà trường với gia đình và học sinh. Theo hướng dẫn của Thông tư 31 (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2017), thành phần của tổ hỗ trợ học sinh cũng bao gồm các lực lượng từ nhà trường, gia đình và học sinh.

Các giáo viên cũng đánh giá cao vai trò “*Tạo động lực cho học sinh tham gia vào các hoạt động của nhà trường*”. Trong thực tế, khi đối diện với các khó khăn, không ít học sinh lúng túng không biết giải quyết thế nào, nhiều em chọn cách ứng phó thu mình hoặc âm thầm chịu đựng, từ chối tham gia vào các hoạt động của lớp, trường. Các hoạt động tham vấn học đường

hướng tới giúp học sinh cân bằng tâm lý, nhận thức được những thế mạnh của bản thân trong giải quyết vấn đề của mình; từ đó có động lực tham gia vào các hoạt động.

Những vai trò mà các giáo viên dễ nhận thấy tiếp theo là “*Giúp học sinh hiểu rõ về sức khỏe tâm lý của bản thân*”, “*Giúp học sinh biết cách ứng phó với các khó khăn tâm lý*”, “*Giúp học sinh biết cách chăm sóc sức khỏe tâm lý của bản thân*”. Các hoạt động tham vấn học đường được chia thành 2 mảng: 1) Phòng ngừa: trang bị cho học sinh các kiến thức và kỹ năng cần thiết để có thể phòng ngừa các vấn đề về sức khỏe tâm thần; 2) Can thiệp: tiến hành tư vấn, tham vấn hoặc trị liệu nhằm giúp học sinh vượt qua các khó khăn. Các hoạt động này đều hướng tới nâng cao sức khỏe tâm thần cho học sinh. Mục tiêu cao nhất của hoạt động tư vấn học đường không phải nhằm đưa ra lời khuyên cho học sinh mà giúp học sinh biết cách tự giải quyết vấn đề phù hợp, từ đó nâng cao khả năng ứng phó với cuộc sống. Tuy nhiên, khi trao đổi trực tiếp với các giáo viên, nhiều giáo viên vẫn cho rằng hoạt động chính của tham vấn học đường là cung cấp lời khuyên cho học sinh trong giải quyết các khó khăn tâm lý. Họ chưa thấy được mảng phòng ngừa cũng như mục tiêu chính của hoạt động tham vấn học đường. Chính vì vậy,

nâng cao nhận thức cho cán bộ, giáo viên về hoạt động tham vấn học đường là hết sức cần thiết.

Học tập và hướng nghiệp là hai nội dung quan trọng trong tham vấn học đường, các giáo viên phần lớn nhận thức được tầm quan trọng của hoạt động tham vấn học đường tác động đến 2 mảng này: “*Giúp học sinh có thành tích học tập tốt*”, “*Giúp học sinh biết lựa chọn nghề nghiệp phù hợp*”. Trong tương quan chung, khi so với mảng sức khỏe tâm thần thì vai trò đối với hai mảng này được giáo viên đánh giá thấp hơn.

Ngoài ra, các giáo viên cũng nhận thức được vai trò: “*Tư vấn cho Ban giám hiệu của nhà trường về định hướng các hoạt động giáo dục trong nhà trường*”. Những tổ hỗ trợ học sinh hoạt động hiệu quả sẽ tư vấn cho Ban giám hiệu những hoạt động giáo dục phù hợp và cần triển khai cho học sinh. Tuy nhiên, hiện nay, các trường mới thành lập tổ hỗ trợ học sinh, họ đang

lúng túng trong triển khai các hoạt động tham vấn học đường, hầu hết các hoạt động của tổ đều do Ban giám hiệu định hướng. Chính vì vậy, các tổ tư vấn, hỗ trợ học sinh cần phát huy vai trò của mình.

Nhìn chung, phần lớn các giáo viên được khảo sát đã nhận được tầm quan trọng của hoạt động tham vấn học đường. Tuy nhiên, bên cạnh đó, một bộ phận đối tượng khảo sát chưa nhận thức đầy đủ về các vai trò cũng như nội dung của các hoạt động. Chính vì vậy, để công tác tham vấn học đường ở các trường trung học hoạt động hiệu quả cần có những biện pháp nâng cao nhận thức cho các giáo viên.

3.2. Thực trạng nội dung và hình thức thực hiện hoạt động tham vấn học đường ở trường trung học

Kết quả khảo sát về nội dung và hình thức tham vấn học đường được trình bày ở Bảng 2.

Bảng 2. Nội dung và hình thức thực hiện hoạt động tham vấn học đường cho học sinh trung học

Nội dung	Giáo viên		Học sinh	
	ĐTB	ĐLC	ĐTB	ĐLC
Đánh giá các khó khăn tâm lý của học sinh	2,44	1,06	1,82	0,88
Tập huấn/ nói chuyện về các kỹ năng học tập hoặc các chủ đề cho học sinh nhằm giúp các em học tập tốt hơn	2,65	0,98	2,06	0,94
Tập huấn/ nói chuyện về về các <i>giá trị sống</i> (ví dụ như giá trị yêu thương, hạnh phúc, đoàn kết, hợp tác...), <i>kỹ năng sống</i> (ví dụ như kỹ năng giao tiếp, kỹ năng quản lý cảm xúc, kỹ năng quản lý thời gian, kỹ năng ứng phó với căng thẳng, kỹ năng làm việc nhóm...) cho học sinh	2,62	1,05	2,23	1,03
Tổ chức các hoạt động tập thể để cho học sinh có cơ hội giao lưu, cùng hợp tác với nhau	3,03	1,01	2,52	1,03
Tư vấn hướng nghiệp theo nhóm cho học sinh	2,66	1,04	2,00	1,03
Tư vấn hướng nghiệp cho các cá nhân học sinh cần sự trợ giúp riêng	2,43	1,12	1,72	0,98
Tư vấn trợ giúp các nhóm học sinh giải quyết các khó khăn tâm lý	2,40	1,13	1,69	0,92
Tư vấn trợ giúp cá nhân học sinh giải quyết các khó khăn tâm lý	2,48	1,18	1,72	0,94

Ghi chú: ĐTB: Điểm trung bình ($1 \leq ĐTB \leq 5$), ĐLC: Độ lệch chuẩn

Thang đánh giá của nội dung này như sau: 1. 0 lần, 2. 1-2 lần, 3. 3-4 lần và 4. Từ 5 lần trở lên. Kết quả khảo sát ở Bảng 2.11 cho thấy các nội dung và hình thức được thực hiện ở mức khá ít ỏi, chủ yếu tập trung ở mức 1-2 lần. Trong tương quan, các nội dung được thực hiện nhiều

hơn là “*Tổ chức các hoạt động tập thể để cho học sinh có cơ hội giao lưu, cùng hợp tác với nhau*”, “*Tập huấn/ nói chuyện về về các giá trị sống (ví dụ như giá trị yêu thương, hạnh phúc, đoàn kết, hợp tác...), kỹ năng sống (ví dụ như kỹ năng giao tiếp, kỹ năng quản lý cảm xúc, kỹ*

năng quản lý thời gian, kỹ năng ứng phó với căng thẳng, kỹ năng làm việc nhóm...) cho học sinh”, “*Tư vấn hướng nghiệp theo nhóm cho học sinh*”, “*Tập huấn/ nói chuyện về các kỹ năng học tập hoặc các chủ đề cho học sinh nhằm giúp các em học tập tốt hơn*”.

Các nội dung còn lại như: “*Đánh giá các khó khăn tâm lý của học sinh*”, “*Tư vấn hướng nghiệp cho các cá nhân học sinh cần sự trợ giúp riêng*”, “*Tư vấn trợ giúp các nhóm học sinh giải quyết các khó khăn tâm lý*”, “*Tư vấn trợ giúp cá nhân học sinh giải quyết các khó khăn tâm lý*” được thực hiện ít ỏi.

Dữ liệu ở Bảng 2 cũng cho thấy có sự chênh lệch trong đánh giá của giáo viên và học sinh. Các ý kiến đánh giá của giáo viên tập trung giữa 2 mức: 1-2 lần và 3-4 lần; còn các ý kiến đánh giá của học sinh chủ yếu ở giữa 2 mức: 0 lần và 1-2 lần. Giáo viên đánh giá việc thực hiện các nội dung và hình thức cao hơn so với học sinh. Điều này cho thấy nhiều nội dung, hoạt động về tham vấn học đường được tổ chức cho học sinh song lại không được học sinh cảm nhận. Do vậy, việc thay đổi cách thức tổ chức là hết sức cần thiết.

Về hình thức thực hiện, dữ liệu ở Bảng 2 cho thấy hình thức tập huấn, nói chuyện hay tổ chức các hoạt động về các nội dung có tính chất phòng ngừa là được tiến hành nhiều hơn; trong lúc đó, các hình thức có tính chất can thiệp như tư vấn, trợ giúp tâm lý lại ít được sử dụng. Nhìn chung, các hình thức tổ chức hoạt động tham vấn học đường chưa thật sự đa dạng, phong phú và với mức độ còn hạn chế.

2.3. Thực trạng đội ngũ thực hiện hoạt động tham vấn học đường ở các trường trung học

Theo thông tư 31/2017/TT-BGDĐT (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2017), các trường phổ thông cần thành lập tổ tư vấn, hỗ trợ học sinh. Trong tổ tư vấn, hỗ trợ học sinh có các cán bộ đảm trách công tác tham vấn học đường. Hiệu quả của công tác tham vấn học đường phụ thuộc phần lớn vào đội ngũ tham vấn học đường. Kết quả phỏng vấn cho thấy trong 10 trường trung

học cơ sở và trung học phổ thông mà nghiên cứu khảo sát thì chỉ có 1 trường (ở Thành phố Hồ Chí Minh) có tuyển dụng một cán bộ được đào tạo về chuyên ngành tâm lý – giáo dục phụ trách công tác này; 1 trường (ở Thành phố Hồ Chí Minh) có mời chuyên gia về tâm lý/giáo dục hàng tuần về tham vấn cho những học sinh có nhu cầu (3 buổi/tuần). Còn các trường còn lại, đội ngũ thực hiện công tác tham vấn học đường là các giáo viên dạy Giáo dục công dân, dạy Văn, hoặc là tổng phụ trách đội/bí thư đoàn thành niên... Những giáo viên này được tham gia một khoá bồi dưỡng về công tác tư vấn tâm lý cho học sinh. Tuy nhiên, nhiều giáo viên kiêm nhiệm công tác này chia sẻ: họ gặp nhiều khó khăn khi triển khai công tác tham vấn học đường. Khó khăn lớn nhất là hạn chế về các kiến thức, kỹ năng tham vấn học đường. Khóa bồi dưỡng về công tác này diễn ra trong khoảng thời gian ngắn nên chưa cung cấp đủ kiến thức cho các giáo viên về triển khai công tác. Chính vì vậy, họ làm theo kinh nghiệm chủ quan cá nhân, chứ chưa theo cách thức, phương pháp khoa học.

Nghiên cứu của tác giả Huỳnh Văn Sơn, Nguyễn Thị Tứ, Nguyễn Thị Diễm My, Đặng Hoàng An (2019) trên các tỉnh thành phía Nam (Thành phố Hồ Chí Minh, Long An, Cà Mau, Bình Dương, Đồng Nai) cho thấy, trong tổng số 218 người làm công tác tham vấn học đường thì chỉ có 39,9% có chuyên môn là về tâm lý; còn lại là kiêm nhiệm. Tác giả cho rằng các trường hiện nay đang thiếu nguồn nhân lực thực hiện công tác tham vấn học đường. Do đó, phát triển đội ngũ làm công tác tham vấn học đường là hết sức cần thiết.

2.4. Thực trạng cơ sở vật chất, kinh phí triển khai hoạt động tham vấn học đường ở các trường trung học

Để triển khai hoạt động tham vấn học đường, các trường trước hết cần bố trí một phòng riêng, chuyên dụng cho công tác này. Kết quả khảo sát thực tiễn và phỏng vấn cho thấy, trong 10 trường khảo sát thì chỉ có 2 trường có

phòng chuyên biệt, dành riêng cho người làm công tác tham vấn học đường; các trường còn lại sử dụng các phòng chức năng khác như văn phòng Đoàn/Đội. Như vậy, cơ sở vật chất dành cho công tác tham vấn học đường còn nhiều hạn chế. Điều này đã ảnh hưởng không nhỏ đến công tác tham vấn. Không ít học sinh chia sẻ nguyên nhân học sinh ít đến tham vấn là do phòng tham vấn đặt ở vị trí không phù hợp, chưa đảm bảo được sự riêng tư.

Về kinh phí triển khai các hoạt động tham vấn học đường, cũng gặp khá nhiều bất cập. Tần suất tổ chức các hoạt động tham vấn như dạy kỹ năng sống, giá trị sống, tổ chức các hoạt động tập thể hay các chuyên đề để giúp học sinh phòng ngừa các vấn đề xảy ra phụ thuộc lớn vào kinh phí của nhà trường. Các khoản chi thường được trích từ ngân sách cho hoạt động của nhà trường. Song thực tế, nguồn ngân sách này của các nhà trường còn khá hạn hẹp nên các trường chưa tổ chức được nhiều hoạt động. Về chế độ chính sách dành cho các cán bộ tham vấn học đường còn nhiều hạn chế. Nhiều trường khảo sát chưa có chế độ ưu đãi thích đáng cho giáo viên làm công tác tư vấn học đường. Ban giám hiệu chủ yếu khích lệ, động viên đội ngũ và lấy đó làm một thành tích thi đua. Ở Thành phố Hồ Chí Minh, những trường có định biên cán bộ làm

công tác tham vấn học đường mới có chế độ lương thưởng cho cán bộ; một số trường khác, giảm trừ số tiết đứng lớp cho những người làm công tác tham vấn; những trường có điều kiện mời chuyên gia về thực hiện công tác này lấy nguồn kinh phí từ xã hội hóa. Nhìn chung, cơ sở vật chất cũng như nguồn kinh phí cho hoạt động tham vấn học đường ở các nhà trường trung học đang còn nhiều hạn chế. Để nâng cao hiệu quả công tác tham vấn học đường, các nhà trường cần cải thiện cơ sở vật chất, có chế độ ưu đãi hợp lý cho đội ngũ làm công tác này.

4. KẾT LUẬN

Các nhà trường đã bắt đầu quan tâm đến việc triển khai công tác tham vấn học đường, tuy nhiên, các nội dung và hình thức tham vấn học đường còn chưa thật sự đa dạng và với mức độ còn hạn chế. Đội ngũ thực hiện công tác tham vấn học đường chủ yếu là giáo viên kiêm nhiệm. Phần lớn các trường chưa có văn phòng chuyên dụng cho tham vấn. Kinh phí hỗ trợ cho cán bộ kiêm nhiệm cũng như kinh phí triển khai các hoạt động còn nhiều hạn chế. Để nâng cao hiệu quả tham vấn học đường, các nhà trường cần có những giải pháp nâng cao chất lượng đội ngũ và cải thiện cơ sở vật chất cũng như tăng nguồn kinh phí cho hoạt động này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017), *Thông tư số 31/2017/TT-BGDĐT về hướng dẫn công tác tư vấn tâm lý cho học sinh trong trường phổ thông*.
2. Elkin. (1992), *Perceived level of academic stress among first timers in Nigerian Universities. College Student Journal*, 26 (4).
3. Huỳnh Văn Sơn, Nguyễn Thị Tứ, Nguyễn Thị Diễm My, Đặng Hoàng An (2019), *Thực trạng đội ngũ làm công tác tham vấn học đường hiện nay*, *Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế*, số 1(49).
5. Tổng cục Dân số và Tổng cục Thống kê (2010), *Điều tra Quốc gia về Vị thành niên và thanh niên Việt Nam - Lần thứ hai*.